

Beleef de Friese natuur

Fryslân kenmerkt zich door een grote verscheidenheid aan landschappen en natuur. Iets wat we ons misschien niet altijd realiseren. Het noorden met zijn open landschap, Waddenkust en Waddeneilanden. Het zuidwesten met zijn bossen, kliffen en meren. De Zuidoosthoek met zijn beekdalen, bossen, heidevelden en zandverstuivingen. Het lage midden met zijn laagveengebieden, moerassen en bloemrijke graslanden. Elke streek heeft zo zijn aantrekkingskracht en mogelijkheden om eropuit te trekken in de natuur.

It Fryske Gea beheert ruim zestig natuurgebieden, verspreid over de provincie. Het merendeel daarvan is vrij toegankelijk voor publiek, waarvoor we voorzieningen hebben getroffen en talloze activiteiten organiseren. Er is dus niet alleen veel te zien, maar ook van alles te doen. Voor jong én oud. Dus, ga eropuit en beleef de Friese natuur!

Wandelen en fietsen

In veel van onze natuurgebieden kunt u heerlijk wandelen en fietsen. We noemen er een paar. De Slachtedyk is bekend vanwege de Slachtemarathon (zie pag. 14). Maar deze slaperdijk kunt u daarbuiten natuurlijk ook zelf al wandelend of fietsend - eventueel in etappes - verkennen. Wilt u echt uitwaaien, temidden van de natuur, dan bevelen wij Noard-Fryslân Bûtendyks aan. Met vier gemarkeerde wandelroutes ontdekt u de weidse, boeiende wereld achter de zeedijk.

Het Bûtenfjild is een verzameling aaneengesloten, kleinere natuurterreinen ten noordoosten van Leeuwarden. Hier vindt u maar liefst zestien kilometer aan wandelpaden. Maar ook bootjesmensen en mountainbikers komen hier aan hun trekken. Liefhebber van wandelingen langs heidevelden en vennetjes?

Bezoek dan zeker de Delleboersterheide waar Drentse heideschape en Exmoorpony's trotse natuurbeheerders zijn.

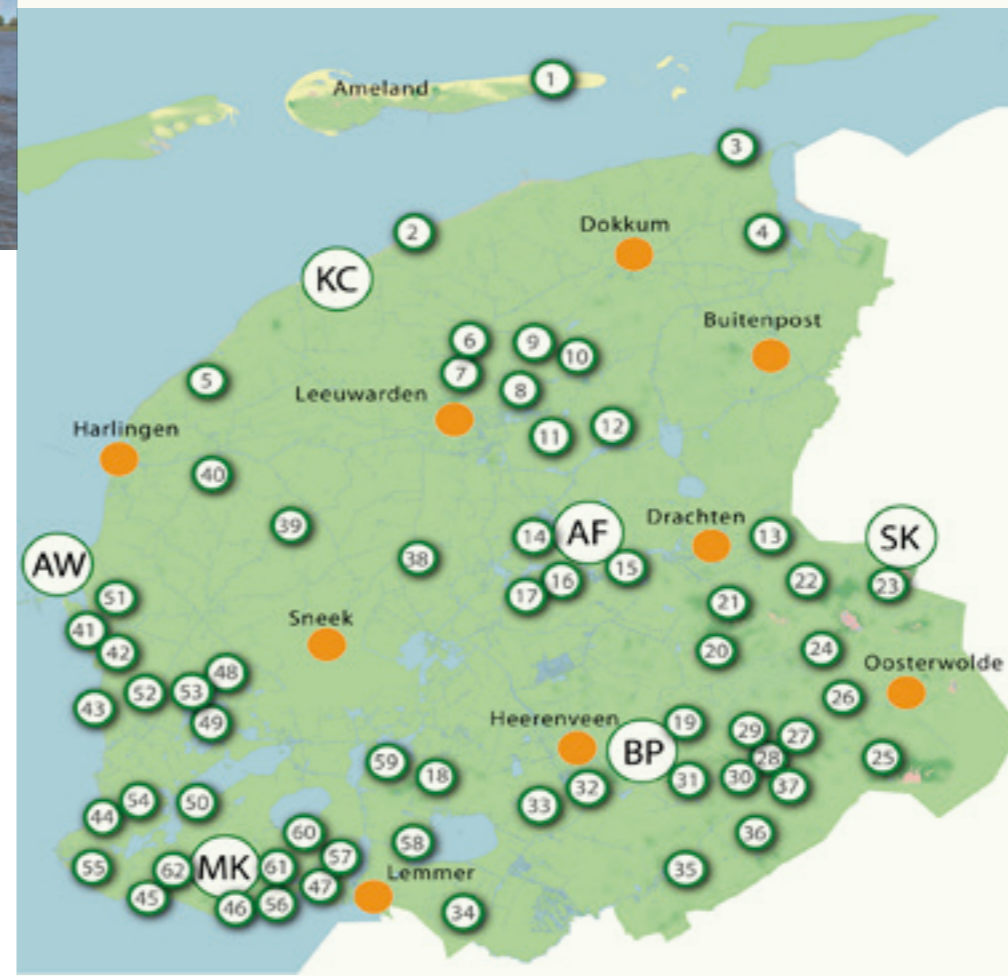
Mooie fietstochten maakt u bijvoorbeeld in de omgeving van en door het Rysterbosk, door het afwisselende beekdallandschap van de Lendevallei en natuurlijk langs de IJsselmeerkust.

Drempelvrij op pad

De natuur is voor iedereen, maar voor mensen met een beperking helaas vaak moeilijk toegankelijk. Daarom hebben we in verschillende natuurgebieden speciale voorzieningen getroffen.

Vogelkijkhut 't Set bij de Grutte Wielen is bijvoorbeeld toegankelijk voor rolstoelgebruikers. In het Ketliker Skar ligt een verhard, rolstoelvriendelijk pad van 2,5 kilometer. Met onderweg rustpunten met aangepaste banken en picknicksets. In De Alde Feanen kan de natuur vanaf het water worden verkend met de speciaal voor mindervaliden aangepaste excursieboot de Blaustirns.

Benieuwd waar u nog meer drempelvrij op pad kunt in onze natuurgebieden? Kijk dan op: www.itfryskegea.nl/mindervaliden

Onze natuurgebieden en bezoekerscentra

1 't Oerd	32 Taconisbosk
2 Noard-Fryslân Bûtendyks	33 Easterskar
3 Peazemerlannen	34 Ychtenerfeanpolder
4 Lanjumerkolken	35 Lendevallei
5 Bjirren	36 Jodekarkhof Noordwolde
6 Dobbe Stiensers Aldlân	37 Lendebos en Bekhofschaans
7 Park Martenastate	38 Park Jongemastate
8 Grutte Wielen	39 Slachtedyk
9 Grieklân en Turkije	40 Lân Roorda State
10 Bûtenfjild	41 Makkumerwaarden
11 Einekoaien Lytse Geast	42 Buismans Einekoai Plaam
12 Dobben Hurdjegarypsterwarren	43 Warkumerwaard
13 Skiedingsboskje en Pingo's A-7	44 Bocht fan Molkwar
14 Alde Feanen	45 Mokkebank
15 Petgatten De Feanhoop	46 Steile bank
16 Urnlân fan Jelsma en Kobbelaan	47 Joadetjerkhof 'Teakesyl'
17 Botmar	48 Blauhûster Puollen
18 Wilhelmina-oard	49 Ringwiell en Hop
19 Bosk fan Jonkerslân	50 Fluzzen
20 Liphûsterheide	51 Polders Koarmwert
21 Park Huize Otterterp	52 Aeltje- en Warkumermar
22 Stokendobbe	53 Mûntsebuorsterpolder
23 Mandefjild	54 Heanmar
24 Kapellicpôle	55 Súdernarpolder
25 Schaopedobbe	56 Huitebuorsterbûterpolder
26 Tsjongewâlden	57 Bancopolder
27 Diakonievene	58 Dûne- en Follegeasterpolder
28 Delleboersterheide	59 Terroester Sipen
29 Heide Hultstreed	60 Wikalerbosk
30 Meulebos	61 Beankamp
31 Ketliker Skar	62 Rysterbosk

KC: Kweldercentrum Noard Fryslân-Bûtendyks
AW: Afluitdijk Wadden Center
AF: Bezoekerscentrum 'De Wijpleats' NP De Alde Feanen
SK: Schaapskooi Dan 'e Wyk Mandefjild
BP: Informatiecentrum 't Beekpronkje' Ketliker Skar
MK: Bezoekerscentrum 'Mar & Klif' Oudemirdum

Routes

Benieuwd naar de routes, in en rond onze natuurgebieden? Kijk op onze website: www.itfryskegea.nl/natuurroutes

Beste plekken om vogels te spotten

Vogels zijn natuurlijk overal te zien, maar om ze echt in volle glorie te kunnen bewonderen, hebben wij op verschillende plaatsen vogelkijkhutten geplaatst. Zo staat in de Catspolder (in de Lendevallei) een prachtige vogelkijkhut die uitkijkt over een plasdrasgebied met uiteenlopende water- en moerasvogels.

In Nationaal Park De Alde Feanen staan maar liefst acht vogelkijkhutten. Waaronder de in 2018 afgebrande, maar inmiddels weer

opgebouwde, 'Ielgoes'. Deze hut staat op palen in het water en is alleen per boot bereikbaar. Vanuit deze hut kunt u een aalscholverkolonie bewonderen en met een beetje geluk ontdekt u zelfs de zeearend.

De IJsselmeerkust is ook een waar paradijs voor vogels en vogelzoekers. Vogelkijkhut 'De Ra' in de Makkumerwaarden biedt een prachtig uitzicht over de Koaiwaard. Voor deze hut rusten zilverreigers, soms in tientallen exemplaren! Maar net zo goed talrijke tepelaars, steltlopers en andere watervogels als de kraakeend, knobbelzwaan en waterral. In het najaar jaagt de visarend hier graag op zijn prooi.

De Mokkebank is een vogelgebied van internationale betekenis. Tijdens de vogeltrek is het hier een komen en gaan van talrijke vogelsoorten, waaronder grote groepen lijsters, mezen en sijzen. Te ontdekken vanuit vogelkijkhut 'De Mok'.

Benieuwd naar onze hutten? Ga naar onze website www.itfryskegea.nl/vogelkijkhutten.

Genieten op het water

Sommige natuurgebieden zijn goed of zelfs beter vanaf het water te ontdekken. Zo is er ook voor waterrecreanten voldoende te beleven. In Zuidwest-Fryslân bestaat bijvoorbeeld de Blauhûsterpollen uit drie meertjes - It Fliet, Reidmar en Sipekmar - die met elkaar verbonden zijn. Ideaal voor een tochtje over het water. Al dan niet richting

Honden in de natuur

In veel van onze natuurgebieden mag uw hond gewoon mee. Alleen in de meest kwetsbare gebieden is deze viervoeter niet welkom. Ook moeten ze, met uitzondering van de Bakkefeansterdunen, altijd aangeliind zijn! Loslopende honden kunnen de natuur immers ernstig verstoren.